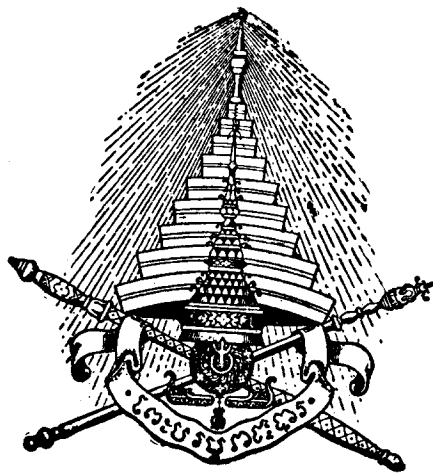


วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๔๗๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๘ หน้า ๔๒๓



พระราชกฤษฎีกา

ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น
เพื่อตัดถนนจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่บางขวางขึ้นไปถึงวัดลานวัว
จังหวัดนนทบุรี

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้า
เจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้
ประกาศจงทราบทั่วกันว่า ทรงพระราชดำริเห็นสมควรให้ตัด
ถนนในจังหวัดนนทบุรี เพื่อให้การจราจรทางบกสะดวก
และรวดเร็วยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกา
ไว้มีข้อความดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่จัดการตัด
ถนน ๑ สาย มีเขตต์แนวทางดังจะกล่าวต่อไปนี้

ตั้งต้นแต่แม่น้ำเจ้าพระยาตำบลบางขวางอันเป็นที่ตั้งศาลา
กลางจังหวัดนนทบุรีไปถึงวัดลานบัว เป็นถนนขนาดกว้าง ๒๐
เมตร ยาวประมาณ ๑.๘๐๐ เมตร

มาตรา ๒ เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกานี้แล้ว ให้
เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ทำถนนจัดการปักกรุยถนน สายนี้ตาม
เขตต์แนวทางซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา ๑ และตามแนวประเมิน
ดังได้หมายไว้ในแผนที่ต่อท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ และห้าม
มิให้ผู้หนึ่งผู้ใดปลูกสร้างโรงเรือนหรือทำการอย่างหนึ่งอย่างใด
ลงในที่ดินภายในเขตต์นั้น นอกจากนี้จะได้รับอนุญาตเป็น
ลายลักษณ์อักษรจากเจ้าพนักงาน

เมื่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ได้ลงมือจัดการปักกรุยแล้ว ให้
กรรมสิทธิ์ในที่ดินภายในเขตต์ที่ได้ปักกรุยไว้แล้วนี้กลับคืน
มาเป็นของรัฐบาล และเจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะเข้ายึดถือ
ครอบครองจัดการทำถนนได้ทันที

มาตรา ๓ บุคคลผู้ขอมที่จะขอร้องให้เจ้าพนักงานพิจารณา กำหนดราคาหรือค่าทดแทนให้เนื่อง แต่การที่รัฐบาลตัดถนน ไปในที่ดินตั้งที่กล่าวไว้้นคือ เจ้าของที่ดินกับผู้ถือกรรมสิทธิ ในสิ่งที่ก่อสร้างในที่ดินและผู้เช่า แต่ห้ามมิให้ชักเอาข้อ โต้เถียงในเรื่องกำหนดราคาหรือค่าทดแทนมาเป็นเหตุขัด ขวางต่อการทำถนนนี้ ส่วนผู้ใดควรจะได้รับราคาหรือค่า ทดแทนเพียงไรหรือไม่นั้น ให้เป็นไปตามลักษณะดังนี้ คือ

• (๑) ถ้าที่ดินของผู้ใดที่ต้องถูกถนนนั้นยังมีเนื้อที่เหลือ อยู่ไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของเนื้อที่ติดต่อกับถนนทั้ง ๒ ข้าง หรือแต่ข้างใดข้างหนึ่ง และเนื้อที่ที่เหลือนั้นไม่เป็นที่ขงยาว ตามถนนต่ำกว่า ๘ เมตร กว้างยื่นแต่ถนนเข้าไปต่ำกว่า ๑๐ เมตร หรือรวมเนื้อที่ดินทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตร แล้วรัฐบาลจะไม่ต้องใช้ราคาหรือค่าทดแทนให้สำหรับที่ดิน แปลงนั้น เพราะเหตุว่าการทำถนนเข้าไปในเนื้อที่ของผู้ใด เจ้าของที่ดินอาจได้รับผลจากการทำถนนอยู่ด้วย เช่นกระทำ ให้ที่ดินมีราคาสูงขึ้นโดยทำการก่อสร้างตึก บ้าน โรง เรือน ที่อยู่หรือให้พัก ให้เช่าเก็บผลประโยชน์ได้มากเป็นต้นซึ่ง เป็นการทดแทนกันอยู่แล้ว

(๒) ที่ดินของผู้ใดถูกทำถนนเสียหายหมดจำนวนเนื้อที่
อย่างหนึ่ง หรือที่ดินเหลือน้อยกว่ากึ่งจำนวนเนื้อที่ที่ถูกทำ
ถนนอย่างหนึ่ง หรือที่ดินชั้นใดที่เหลือติดต่อกันยาวตาม
ถนนต่ำกว่า ๘ เมตร กว้างยื่นแต่ถนนเข้าไปต่ำกว่า ๑๐ เมตร
หรือรวมเนื้อที่ทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตรอย่างหนึ่ง ให้
เจ้าพนักงานรับซื้อที่ดินที่ต้องถูกทำถนนรวมทั้งที่ดินที่เหลืออยู่
นั้น ตามราคาธรรมดาที่ซื้อขายกันในที่ใกล้เคียงในครั้งที่สุด
ก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ เว้นไว้แต่ถ้าเจ้า
ของเห็นว่าจะยึดถือกรรมสิทธิ์ที่ดินที่เหลืออยู่ไว้จะได้ประโยชน์
คุ้มแก่การที่ต้องเสียหายไปในการทำถนนแล้ว จะไม่ขายที่ดิน
ที่เหลือนั้นให้เจ้าพนักงานก็ได้ เมื่อเจ้าของได้เลือกเอาทาง
ที่ไม่ขายแทนที่จะได้รับราคาหรือค่าทดแทนสำหรับที่ดินที่
เจ้าพนักงานจะซื้อเช่นนั้นแล้ว รัฐบาลก็ไม่ต้องจ่ายราคาหรือ
ค่าทดแทนให้สำหรับที่ดินแปลงนั้น

(๓) ที่ดินที่ต้องถูกทำถนนนั้นจะแยกเป็นกี่โฉนดก็แปลง
ก็ตาม ถ้าเนื้อที่นั้นติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันไปรวมอยู่ในกรรม
สิทธิ์ของเจ้าของเดียว ห้ามมิให้แยกวินิจฉัยเป็นรายแปลง
เว้นแต่ที่ที่ไม่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันได้ จึงให้วินิจฉัยเฉพาะ
แปลงที่ต้องถูกทำถนนเสียหายเท่านั้น ให้เสนาบดีกระทรวง

มหาดไทยเป็นผู้วินิจฉัยเด็ดขาดในข้อโต้เถียงทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ และที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะระบุไว้ในข้อ (๑) - (๒) ข้างต้นบรรดาที่มีได้กำหนดลงไว้ชัดเจนด้วย

(๔) สิ่งก่อสร้างลงในแนวเขตต์ที่จะทำถนนก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกานี้ หรือสิ่งก่อสร้างลงภายหลังวันประกาศ แต่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าพนักงานโดยปราศจากเงื่อนไขนั้น ถ้าเป็นสิ่งถาวรซึ่งหากจะรื้อลงจะเสียหายเกินควรและไม่อาจทำให้คืนคงสภาพเดิมได้แล้ว ให้เจ้าพนักงานคิดค่าทดแทนให้แก่เจ้าของพอสมควรแก่ราคาตามอายุของสิ่งก่อสร้างซึ่งปรากฏอยู่ในเวลานี้ เจ้าของต้องออกจากที่ไปภายในกำหนดซึ่งเจ้าพนักงานจะได้บอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างน้อยหกสิบวัน

ส่วนสิ่งก่อสร้างไม่เป็นสิ่งถาวรดังกล่าวไว้ในวรรคก่อนนั้น เจ้าของต้องรื้อถอนไปให้เสร็จภายในกำหนดเวลาซึ่งเจ้าพนักงานจะได้บอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างเดียวกัน ให้เจ้าพนักงานคิดค่าทดแทนให้เฉพาะการรื้อถอนและค่าที่จะต้องก่อสร้างขึ้นใหม่พอสมควร

การกำหนดราคาหรือค่าทดแทนให้เป็นหน้าที่นายช่างกรรมนคราทรเป็นผู้ตรวจตราและกำหนด

แต่สิ่งที่ก่อสร้างลงภายหลังวันประกาศพระราชกฤษฎีกานี้ โดยมีได้รับ อนุญาต เป็น ลายลักษณ์อักษร จาก เจ้าพนักงาน เจ้าของจะเรียกร้อยราคาหรือค่าทดแทนอย่างไรอย่างหนึ่งไม่ได้เลย เจ้าพนักงานจะสั่งให้ย้ายถอนไปให้เสร็จในเวลาอันสมควรได้

(๕) ผู้เช่าต้องนำหนังสือสัญญาเช่าที่ได้ทำไว้โดยชอบด้วยกฎหมายมาแสดงเป็นหลักฐาน สัญญาเช่านั้นต้องปรากฏว่าได้ทำไว้ก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกานี้ หรือได้ทำขึ้นภายหลังแต่ได้รับอนุญาต เป็น ลายลักษณ์อักษร จากเจ้าพนักงานโดยปราศจากเงื่อนไข ค่าทดแทนนั้น พึงกำหนดให้เฉพาะเท่าที่ผู้เช่าได้เสียหายไปจริง ๆ เนื่องแต่เหตุที่ต้องออกจกที่เช่าก่อนครบกำหนดตามสัญญาเช่านั้น

(๖) การกำหนดราคาหรือค่าทดแทนนั้น ให้เจ้าพนักงานแจ้งความ เป็น ลายลักษณ์อักษร แก่เจ้าของที่ดิน หรือผู้ถือกรรมสิทธิในสิ่งก่อสร้าง หรือผู้เช่าโดยชอบด้วยกฎหมายอื่น จะต้องเสียหายเพราะการทำถนนนี้ ให้ไปทำความตกลงกับเจ้าพนักงานโดยมีเวลาอันแน่นอนตามที่ใดที่หนึ่งแล้วแต่เจ้าพนักงานจะกำหนดตามสมควร และเพื่อการนี้ จะแต่งตั้งผู้แทนโดยมีหนังสือมอบฉันทะ เป็นหลักฐานไปทำความตกลงแทนก็ได้

ถ้าเจ้าพนักงานได้แจ้งความไปแล้วอีกฝ่ายหนึ่งไม่มาตามกำหนดนัด ก็ให้เจ้าพนักงานแจ้งความบอกกำหนดไปอีกครึ่งหนึ่งเป็นครั้งที่สอง ให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้บอกไปด้วยว่าถ้าไม่มาเองหรือตั้งผู้แทนมาเพื่อทำความตกลงตั้งกล่าวข้างต้นแล้ว เจ้าพนักงานจะเป็นผู้กำหนดราคาหรือค่าทดแทนแต่ฝ่ายเดียว

ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งละเลยไม่มา หรือไม่ตั้งผู้ใดมาแทนตามกำหนดครั้งหลังนี้แล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานกำหนดราคาหรือค่าทดแทนตามที่เห็นสมควรได้ เมื่อเจ้าพนักงานได้กำหนดเป็นจำนวนเงินเท่าใดให้ถือเป็นยุติเพียงเท่านั้น แล้วให้เจ้าพนักงานแจ้งความให้อีกฝ่ายหนึ่งมารับเงินนั้น ๆ ไป

ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งมาตามกำหนด ก็ให้เจ้าพนักงานไกล่เกลี่ยให้ตกลงราคากัน เมื่อปรองดองตกลงกันได้ก็ให้จัดบันทึกข้อตกลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ให้ทั้งสองฝ่ายลงลายมือชื่อมีพยานรู้เห็นเป็นสำคัญ ถ้าไม่ตกลงกันก็ให้ตัดสินโดยวิธีอนุญาโตตุลาการ คือ ให้เจ้าพนักงานกับอีกฝ่ายหนึ่งตั้งอนุญาโตตุลาการฝ่ายละคน ถ้าและอนุญาโตตุลาการไม่ตกลงกันก็ให้อนุญาโตตุลาการนั้นเลือกตั้งผู้ช้ขาดคนหนึ่ง ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ตั้งอนุญาโตตุลาการก็ดี หรืออนุญาโตตุลาการไม่

ตกลงกันตั้งผู้ซ้ขาดกัด้ ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายมีสิทธิ
ขอให้ศาลตั้งอนุญาโตตุลาการหรือผู้ซ้ขาดได้ ถ้าหากว่าจะมี
การใช้จ่ายหรือเสี้ยค่าธรรมเนี้ยมเนื่องในการนี้ ฝ่ายใดที่
กำหนดราคา หรือค่าทดแทนไกลจากค่าซ้ขาดของ อนุญาโต
ตุลาการแล้ว ก็ให้ฝ่ายนั้นเป็นผู้เสี้ย ถ้าก้ากักันให้เสี้ย
ฝ่ายละกัง

มาตรา ๔ บรรดาที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นที่รับ
ซื้อไว้ตามพระราชกฤษฎีกานี้ ถ้าเหลือจากที่ใดทำถนนแล้ว
ให้เจ้าพนักงานจัดการจำหน่ายขายเสี้ย เมื่อได้เงินมากน้อย
เท่าใดให้นำส่งกระทรวงพระคลังมหาสมบัติหักใช้รายจ่ายใน
การทำถนนหรือจะส่งที่ดินนั้นต่อกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
อย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้สุดแล้วแต่เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย
กับเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติจะเห็นสมควร

มาตรา ๕ ให้ถือว่าแผนที่ตั้งอ้ายพระราชกฤษฎีกานี้เป็น
แต่เขตต์แนวทางถนนโดยประเมินเท่านั้น เมื่อเจ้าพนักงาน
ได้บักกรุยแน่นอนแล้วจะได้หมายลงไว้เป็นหลักฐานในแผน
ที่ ๒ ฉะบับซึ่งจะได้เก็บไว้ฉะกรมนคราทรฉะบับหนึ่ง และกรม
ทะเบียนที่ดินอีกฉะบับหนึ่ง

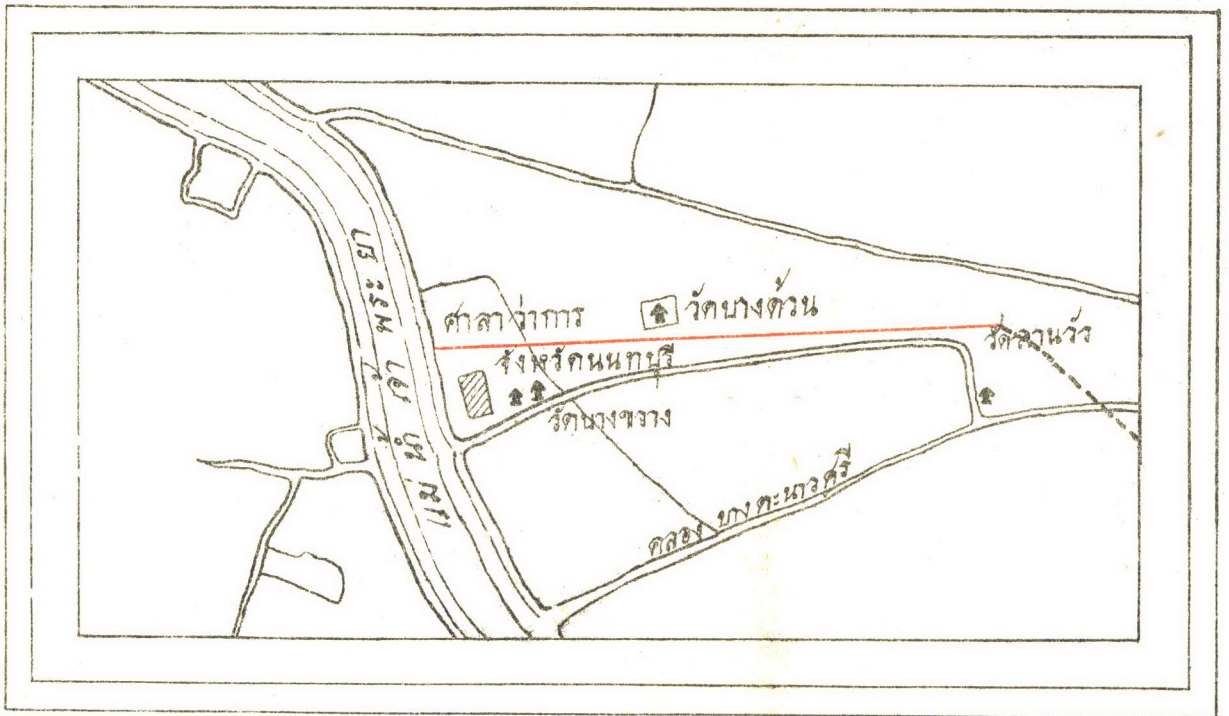
ประกาศมาฉวันทึ ๑๒ ฉฉฉฉฉ พุทธศักราช ๒๔๗๔
เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

๗

แผนที่

กะตัดถนนไปเมืองนนทบุรี

มาตราส่วน ๑/๒๕๐๐๐



ก.ช.ท

วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๔

พระพิทักษ์ (Signature)

โดย ~~...~~ แห่งกรมผู้จำลองแผนที่

พันโท ~~...~~ ผู้ทรา